

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زبان و ادبیات فارسی

گرایش: ویرایش و نگارش

گروه علوم انسانی

مصوبه هشتصد و پنجاه و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۳/۶/۱۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّمَّانِ الرَّحِيمِ

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ویرایش و نگارش

گروه: علوم انسانی

رشته: زبان و ادبیات فارسی

گرایش: ویرایش و نگارش

دوره: کارشناسی ارشد

شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی، در هشتصد و پنجاه و پنجمین جلسه مورخ ۹۳/۶/۱۶ با برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ویرایش و نگارش موافقت کرد.

این برنامه به مدت ۵ سال در کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عالی قابل اجرا می‌باشد.

جعفر میلی‌منفرد

نایب رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

عبدالرحیم

فصل اوّل
مشخصات کلی

به نام خدا

مقدمه

دانش چراغ راه زندگی، و زبان مهمترین ابزار یادگیری و انتقال آن است. بدون زبان، جهان بر انسان تنگ می‌شود، و زمان منقطع می‌گردد؛ زیرا آدمی بدون زبان نه چیزی از گذشته می‌تواند یاد بگیرد و نه تجربه ای به آینده بیاموزد؛ حتی در ارتباط برقرار کردن با اطرافیان روزگار خویش نیز دچار مشکل می‌شود. به بیان دیگر زبان شریان حیات فکری و عقلی بشر است که خون دانش و شناخت و آگاهی را در رگهای تاریخ بشری به جریان در می‌آورد و زندگی را در جهان اندیشه جاری می‌سازد. حال هر چه این ابزار کاملتر، روشتر و دقیق تر به کار گرفته شود، کارکرد ارتباطی آن دقیق‌تر و رساتر خواهد شد. به خصوص که زبان علم با زبان کوچه و بازار از نظر نوع محتوایی که منتقل می‌کند و دقتی که در روشنی بیان بدان نیاز دارد، بسیار متفاوت است. بنابراین لازم است با اصول زبان علمی و دانشگاهی به طور ویژه آشنا شد، و قواعد و معیارهای آن را به طور جداگانه فرا گرفت.

اهداف و ضرورت های ایجاد گرایش

گرایش «نگارش و ویرایش» در رشته زبان و ادبیات فارسی به این منظور طراحی شده است که روش درست سخن گفتن و شیوه روشن و رسا مطلب نوشتن را آموزش دهد و علاوه بر آن به فراگیران این مهارت را بیاموزد که بتوانند با اصلاح نوشته‌های دیگران، ایشان را در نگارش و عرضه دقیق افکار و احساساتشان یاری کنند. زیرا امروز یکی از مشکلات اصلی و جدی دانش آموختگان رشته های مختلف، ضعف در شیوه نگارش است؛ وجود خطاهای فراوان و پیچیدگی و ابهام در نوشته های آنان، سبب شده است که بر حجم نوشته های پیچیده و نامفهوم روز به روز افزوده شود و کاربران زبان فارسی اعم از نویسنده و خواننده در نگارش و فهم نامه ها، گزارشها، مقاله ها، کتابها و اصولا هر نوشته‌ای بویژه نوشته های علمی با دشواریهای فراوان مواجه شوند و مفاهیم و مقاصد ایشان به درستی و روشنی به یکدیگر منقل نشود. گرایش ویرایش و نگارش، در واقع تأسیس گرایشی کاربردی برای کمک به رفع این مشکل جامعه و امکانی برای تربیت نیروهای ورزیده در این زمینه است. دقت در اجرای برنامه های این رشته و تربیت متخصصان مختلف در این زمینه، می تواند در آینده نزدیک منجر به یکسان سازی نگارش زبان فارسی شود.

فصل دوم
جدول برنامه درسی

۱. جدول کلی برنامه درسی کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی با گرایش ویرایش و نگارش

ردیف	نوع درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	درسهای جبرانی	۶	۶ واحد (یا بیشتر بر اساس قوانین وزارت علوم) از بین درسهای جبرانی این برنامه یا درسهای جبرانی سایر گرایشهای رشته زبان و ادبیات فارسی یا برنامه کارشناسی رشته مذکور به انتخاب گروه
۲	درسهای پایه	۱۲	
۳	درسهای اصلی	۱۰	
۴	درسهای اختیاری	۴	گذراندن ۴ واحد از بین درسهای اختیاری این برنامه به انتخاب گروه
۵	پایان نامه	۶	

۱. درسهای جبرانی

در صورت تشخیص گروه گذراندن ۶ واحد (یا بیشتر بر اساس قوانین وزارت علوم) از بین درسهای جدول زیر، یا درسهای جبرانی سایر گرایشهای رشته زبان و ادبیات فارسی، یا از بین درسهای دوره کارشناسی رشته مذکور

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		توضیحات
			نظری	عملی	
۱	مقدمات زبانشناسی و کاربرد آن در زبان فارسی	۲	۳۲		
۲	سیر تحول زبان فارسی	۲	۳۲		
۳	مرجع شناسی کاربردی نگارش و ویرایش	۲	۳۲		
۴	فنون ادبی	۲	۳۲		

۳. جدول درس‌های پایه (مشترک)

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	تطور متون شعر فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۲	تطور متون نثر فارسی	۲	۳		۳۲	
۳	ساخت دستوری زبان فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۴	نظریه‌ها و نقد ادبی	۲	۳۲		۳۲	
۵	بلاغت کاربردی	۲	۳۲		۳۲	
۶	متون نظم و نثر عربی	۲	۳۲		۳۲	

۴. جدول درس‌های اصلی

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	اصول و مبانی نگارش و ویرایش	۲	۳۲		۳۲	ساخت دستوری زبان فارسی (همزمان)
۲	قواعد نگارش	۲	۳۲		۳۲	اصول و مبانی نگارش و ویرایش
۳	قواعد ویرایش	۲	۳۲		۳۲	قواعد نگارش
۴	قواعد ویرایش و نگارش علمی	۲	۳۲		۳۲	قواعد نگارش - قواعد ویرایش
۵	کارگاه ویرایش	۲	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد نگارش و - قواعد ویرایش

۵. جدول درس‌های اختیاری

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	کارگاه نگارش	۲	۱۶	۱۶	۳۲	قواعد نگارش و قواعد ویرایش
۲	ویرایش و چاپ و نشر	۲	۳۲		۳۲	قواعد نگارش و قواعد ویرایش
۳	کارگاه ویرایش ترجمه	۲	۳۲		۳۲	قواعد نگارش و قواعد ویرایش
۴	نگارش و ویرایش متن درسی	۲	۳۲		۳۲	قواعد نگارش و قواعد ویرایش

۶. پایان نامه

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	پایان نامه	۶	۱۰۲		۱۰۲	

سرفصل‌ها و منابع

عنوان درس: مقدمات زبانشناسی و کاربرد آن در زبان فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس: مقدمات زبانشناسی و کاربرد آن در زبان فارسی
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی بیشتر با مفاهیم و یافته‌های مهم زبانشناسی درباره زبان و کاربرد آن در مطالعات زبان فارسی

سرفصل‌ها

۱. تعاریف و کلیات (نشانه، دلالت، زبان و واقعیت، محورهای جانشینی و همنشینی، تجزیه دوگانه، نقشهای زبان و اصطلاحات زبانشناسی)
۲. کلیات زبانشناسی عمومی و مهمترین نظریه‌های عمومی زبان
۳. مهمترین مطالعات زبانشناسی و مهمترین دستاوردهای روش شناختی هریک با ذکر نمونه‌ها در مطالعات زبان فارسی
۴. زیر نظامها و سطوح زبانی فارسی (آواشناسی، واج‌شناسی، معناشناسی، کاربردشناسی، ساخت‌واژه و نحو)
۵. گونه‌های مختلف زبانی و زبان معیار در زبان فارسی
۶. نقد و بررسی مهمترین مطالعات کاربردی زبانشناختی در حوزه زبان فارسی
۷. رابطه زبانشناسی و ادبیات

عنوان درس: سیر تحول زبان فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: سیر تحول زبان فارسی
	عملی			تعداد ساعت: ۳۲	
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت تبار زبان فارسی و چگونگی تحولات مهم آن از آغاز تا امروز

سرفصل‌ها

۱. تبارشناسی زبان فارسی از آغاز تا امروز (تاریخچه زبانهای ایرانی)
۲. قواعد عمومی تحول زبانها
۳. واچ‌شناسی تاریخی زبان فارسی
۴. مهمترین تحولات صرفی زبان فارسی از دوره باستان تا امروز
۵. مهمترین تحولات نحوی زبان فارسی از دوره باستان تا امروز
۶. انواع تحولات معنایی در زبان فارسی
۷. آشنایی تحلیلی با مهمترین منابع تحقیقاتی مربوط به حوزه زبان فارسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

ارزش‌یابی مستم	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع اصلی

- نجفی، ابوالحسن؛ مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی؛ ج ۲، تهران: نیلوفر، ۱۳۷۱
- باقری، مه‌ری؛ مقدمات زبان‌شناسی، تهران: قطره، ۱۳۷۵
- باطنی، محمدرضا؛ توصیف ساختمان زبان فارسی؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۴۸
- بلومفیلد، لئونارد؛ زبان؛ ترجمه علی محمد حق‌شناس؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۹
- یول، جرج؛ مطالعه زبان؛ ترجمه علی رحیمی؛ تهران: انتشارات جنگل، ۱۳۸۷
- صفوی، کوروش؛ از زبان‌شناسی به ادبیات؛ تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، ۱۳۸۱
- _____؛ آشنایی با زبان‌شناسی در مطالعات ادب فارسی؛ تهران: علمی، ۱۳۹۱

منابع بیشتر

- حق‌شناس، علی‌محمد؛ تاریخ مختصر زبان‌شناسی، تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۰
- ناپولی، دونا؛ ورنانی - شون فلد؛ پرسش‌هایی در باب زبان؛ ترجمه راحله گندمکار، تهران: نشر علمی، ۱۳۹۱
- اچسون، جین؛ مبانی زبان‌شناسی؛ ترجمه محمد فائض، تهران: نگاه، ۱۳۷۱
- تاد، لورتو؛ مدخلی بر زبان‌شناسی، ترجمه سها حشمتی و شهناز دشتی، تهران: ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۷۵
- ترسک، رابرت لارن؛ مقدمات زبان‌شناسی، ترجمه فریار اخلاقی، تهران: نی، ۱۳۸۰
- زمردیان، رضا؛ زبان‌شناسی چیست: سی و سه مقاله در زبان‌شناسی، تهران: ری‌را، ۱۳۸۸
- اگرادی، ویلیام و دیگران؛ درآمدی بر زبان‌شناسی معاصر؛ ترجمه علی درزی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۰
- فالک، جولیا س؛ زبان‌شناسی و زبان: بررسی مفاهیم اساسی و کاربردها، تهران: رهنما؛ ۱۳۸۰

منابع

۱. خانلری، پرویز؛ تاریخ زبان فارسی؛ نشر نو: ۱۳۶۵؛
۲. ابوالقاسمی، محسن؛ تاریخ زبان فارسی، سمت: ۱۳۷۳؛
۳. صادقی، علی اشرف؛ مسائل تاریخ زبان فارسی؛ سخن: ۱۳۸۰؛
۴. ذوالنور، رحیم؛ رفتارشناسی زبان؛ زوار: ۱۳۷۳
۵. آرلانو، آنتونی؛ درآمدی بر زبانشناسی تاریخی؛ ترجمه یحیی مدرس، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۸۳
۶. باقری، مهری؛ واج‌شناسی تاریخی زبان فارسی، تهران: قطره، ۱۳۸۴
۷. ذوالنور، رحیم؛ رفتار شناسی زبان، تهران: زوار، ۱۳۷۳

منابع بیشتر

۱. فرشیدورد، خسرو؛ جمله و تحول آن در زبان فارسی، امیرکبیر: ۱۳۷۵
۲. باقری، مهری؛ تاریخ زبان فارسی؛ قطره: ۱۳۷۳؛
۳. صادقی، علی اشرف، تکوین زبان فارسی؛ تهران: دانشگاه آزاد ایران، ۱۳۵۷
۴. ابوالقاسمی، محسن؛ ریشه شناسی، تهران: ققنوس، ۱۳۷۴

عنوان درس: مرجع شناسی کاربردی نگارش و ویرایش

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: مرجع شناسی کاربردی نگارش و ویرایش
	عملی			تعداد ساعت: ۳۲	
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					
کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت مراجع و منابع نگارش و ویرایش و روش استفاده از آنها و تمرین عملی در این زمینه

سرفصل‌ها

۱. آشنایی با اصول کلی روش استفاده از مراجع کتابی و الکترونیکی
۲. شناخت مهمترین فرهنگهای لغت و اصطلاحنامه‌های عمومی و اختصاصی (در حد گروههای پنجگانه علوم) فارسی و غیر فارسی (عربی و انگلیسی)
۳. شناخت مهمترین دانشنامه‌های عمومی و اختصاصی فارسی و غیر فارسی قدیم و جدید
۴. شناخت مهمترین منابع و مراجع الکترونیکی اینترنتی و غیر اینترنتی فارسی و غیر فارسی و روش استفاده از آنها
۵. شناخت مهمترین منابع و مراجع کتابی و الکترونیکی در حوزه‌های تاریخی، جغرافیایی، زندگی‌نامه‌ای، اسلامی (قرآنی، حدیثی، تفسیری، و...)، کتابخانه‌ای و اطلاع‌رسانی
۶. شناخت انتقادی مهمترین منابع دستوری و نگارشی زبان فارسی درباره انواع متون نگارشی (علمی، ادبی، اداری، خبری)
۷. شناخت انتقادی مهمترین منابع ویرایش محتوایی، ادبی، فنی زبان فارسی
۸. تمرین عملی در روش استفاده از منابع و مراجع نگارشی و ویرایشی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستم	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. ستوده، غلامرضا؛ مرجع شناسی و روش تحقیق در ادب فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۷۳
۲. غلامحسین زاده، غلامحسین، و احمد رضی؛ آشنایی با منابع و مراجع چاپی و الکترونیکی در ادبیات فارسی، تهران: سمت، ۱۳۹۲
۳. عاصی، مصطفی؛ کاربرد کامپیوتر در زبان‌شناسی و فرهنگ‌نگاری؛ تهران: موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی؛ ۱۳۷۲
۴. -----؛ پردازش متن فارسی با کامپیوتر؛ تهران؛ پژوهشگاه علوم انسانی، ۱۳۷۳
۵. مقدسی، مهناز؛ دانشنامه‌های ایرانی؛ چاپ اول، اهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۸۴

منابع بیشتر

کتابشناسیها و منابع اینترنتی

عنوان درس: فنون ادبی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: فنون ادبی	
	عملی				
	نظری	پایه	نوع واحد		
	عملی				
	نظری	اصلی -	تعداد ساعت: ۳۲		پیش نیاز
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت شگردهای زیبا سازی سخن فارسی و آشنایی با قواعد شعر فارسی برای شناخت خطاهای تایی یا استنساخی.

سرفصلها

۱. زبان معیار و گونه‌های مختلف آن (زبان علمی، ادبی، فخیم، ساده، و ...)

۲. آشنایی با مهمترین منابع بدیعی، بلاغی، و عروضی زبان فارسی و ویژگیهای هریک

۳. شیوه‌های لفظی زیبا سازی سخن فارسی

۴. شیوه‌های معنایی زیباسازی سخن فارسی

۵. شگردهای پوشیده‌گویی، چند معنایی، یا رمزآلود کردن سخن

۶. شگردهای ایضاحی تشبیهی و تمثیلی

۷. قواعد و جوازات شعری (قافیه، وزن، و...)

۸. نمونه‌های تصحیح اغلاط متون از طریق اطلاع از فنون ادبی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. شوقی ضیف، تاریخ و تطور علوم بلاغت، ترجمه محمدرضا ترکی، تهران: سمت، ۱۳۸۳؛
۲. کرمی، محمد حسین؛ عروض و قافیه در شعر فارسی؛ دانشگاه شیراز، ۱۳۸۰
۳. همایی، جلال‌الدین، معانی و بیان؛ تهران: هما، ۱۳۷۰
۴. وحیدیان کامیار، تقی، بدیع از دیدگاه زیبایی‌شناسی، انتشارات دوستان، تهران: سمت، ۱۳۸۳

منابع بیشتر

۱. رجایی، محمد خلیل، معالم البلاغه؛ دانشگاه شیراز، ۱۳۴۰
۲. شفیع کدکنی، محمدرضا، موسیقی شعر؛ تهران: آگاه، ۱۳۶۸

عنوان درس: تطور متون شعر فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: تطور متون شعر فارسی Evolution of Persian Poetry Texts
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت مراحل تطور شعر فارسی و زمینه های هر مرحله با تحلیل نمونه هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. شعر پیش از اسلام
۲. انواع شعر فارسی
۳. دوره ها و سبکهای شعر فارسی
۴. زمینه های (اجتماعی، فرهنگی، ادبی) تحولات شعر فارسی در دوره های مختلف
۵. ویژگیهای شعر فارسی در هر سبک و دوره با تحلیل نمونه ها
۶. جریانها و تحولات شعر فارسی معاصر (از مشروطه تا امروز)
۷. نقد و بررسی نمونه هایی از متون برجسته شعر فارسی

روش ارزیابی

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

صفا؛ ذبیح الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳
زرقانی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛
تهران: سخن، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ سیری در شعر فارسی؛ تهران: نشر نوین، ۱۳۶۳
تفضلی، احمد؛ تاریخ ادبیات پیش از اسلام؛ ج ۵، تهران: سخن، ۱۳۸۶

منابع بیشتر

رستگار فسایی، منصور؛ انواع شعر فارسی؛ تهران: ۱۳۷۳
شفیعی کدکنی، محمد رضا؛ ادوار شعر فارسی؛ تهران: توس، ۱۳۵۹
مؤتمن، زین العابدین؛ تحول شعر فارسی؛ تهران: طهوری، ۱۳۵۵

عنوان درس: تطور متون نثر فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: تطور متون نثر فارسی Evolution of Persian Prose Texts
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -	اختیاری		
	عملی	الزامی			
	نظری				
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت انواع متون نثر فارسی و سیر تحول آن با تحلیل نمونه‌هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. انواع نثر فارسی به لحاظ ویژگیهای زبانی با معرفی نمونه‌ها
۲. تقسیمات متون متون فارسی به لحاظ محتوا با معرفی ویژگی‌ها و نمونه‌ها
۳. سیر تحول سبک نثر فارسی از آغاز تا امروز و ویژگی‌های هر دوره و سبک
۴. سیر تحول مهمترین انواع ادبی در متون متون فارسی با معرفی مهمترین اثر در هر نوع ادبی
۵. نثرنویسان نامی فارسی و معرفی آثار آنان
۶. نقد و تحلیل نمونه‌هایی از متون برجسته نثر فارسی (از سبکهای مختلف انواع مختلف ادبی)

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- خطیبی، حسین؛ فن نثر، تهران: زوار، ۱۳۸۶
بهار، محمدتقی؛ سبک‌شناسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۰
صفا، ذبیح‌الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳
بخش‌هایی از متون برجسته متون فارسی از سبک‌ها و انواع مختلف

منابع بیشتر

- یوسفی، غلامحسین، دیداری با اهل قلم، (۲جلد)، مشهد، دانشگاه مشهد، ۱۳۶۴
شمیسا، سیروس؛ سبک‌شناسی نثر؛ تهران: میترا، ۱۳۷۷
زرقاتی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛ تهران: سخن، ۱۳۸۸
فتوحی، محمود؛ سبک‌شناسی: نظریه‌ها، رویکردها و روشها؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰
صفا، ذبیح‌الله؛ گنجینه سخن؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳
غلامرضایی، محمد؛ سبک متون نثر عرفانی قرن ششم؛ تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۸
رستگارفسائی، منصور؛ انواع نثر فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۰

عنوان درس: ساخت دستوری زبان فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: ساخت دستوری زبان فارسی Grammatical Structure of Persian Language
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
		عملی	الزامی		
	نظری	اختیاری			
سمینار:		آموزش تکمیلی. عملی دارد سفر علمی.			

هدف

بررسی مقابله ای موضوعات مختلف دستوری زبان فارسی در کتابهای دستور و نقد و بررسی آنها

سرفصلها

۱. مباحث پایه‌ای در دستور زبان
۲. طبقه بندی و نقد دستورهای معتبر زبان فارسی
۳. آواشناسی و واج شناسی زبان فارسی
۴. جمله (تعریف، انواع، وجوه)
۵. تکواژ و انواع آن (آزاد، وابسته، دستوری...)
۶. ساخت کلمه (ساده، مرکب و...) و انواع آن (اسم، فعل، حرف، قید...) و اقسام هر یک
۷. گروه و انواع آن (اسمی، فعلی... / ساده، مرکب... / هسته گروه و وابسته های آن)
۸. ارکان جمله فارسی (نهاد، مفعول، متمم، قید، فعل و ...)
۹. سایر مباحث دستوری

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- نجفی، ابوالحسن؛ مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی؛ تهران: نیلوفر، ۱۳۸۷
- باطنی، محمدرضا؛ توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی؛ امیرکبیر: ۱۳۶۴
- مشکوه‌الدینی، مهدی؛ دستور زبان فارسی بر پایه نظریه گشتاری؛ دانشگاه فردوسی مشهد: ۱۳۷۴
- وحیدیان کامیار، تقی؛ و غلامرضا عمرانی؛ دستور زبان فارسی (۱)؛ سمت: ۱۳۷۲
- خانلری، پرویز؛ دستور زبان فارسی؛ توس: ۱۳۵۹
- فرشیدورد، خسرو؛ دستور مفصل امروز، سخن: ۱۳۸۲
- دستور زبان فارسی (پنج استاد)؛ اشرافی: ۱۳۶۶
- انوری، حسن؛ و حسن احمدی گیوی؛ دستور زبان فارسی (۲)؛ فاطمی: ۱۳۷۷
- غلامعلی زاده، خسرو؛ ساخت زبان فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۶
- طیب زاده، امید؛ دستور زبان فارسی بر مبنای نظریه وابستگی؛ تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۵

منابع بیشتر

- باطنی، محمدرضا؛ نگاهی تازه به دستور زبان؛ آگاه: ۱۳۶۴
- نوبهار، مهرانگیز؛ دستور کاربردی زبان فارسی؛ رهنما: ۱۳۷۲
- معین، محمد؛ آثار مربوط به دستور زبان فارسی (اسم جنس، معرفه و نکره/ اسم مصدر و حاصل مصدر/ اضافه/ مفرد و جمع؛ ابن‌سینا: ۱۳۴۱-۱۳۳۸
- وفایی، عباسعلی؛ دستور کاربردی؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰
- وفایی، عباسعلی؛ دستور تطبیقی (فارسی - عربی)؛ تهران: سخن، ۱۳۹۱
- غلامحسین زاده، غلامحسین؛ نگارش مقدماتی زبان فارسی؛ تهران: سمت ۱۳۸۹
- مهیاری، محمد؛ کتابشناسی دستور زبان فارسی، تهران: فرهنگستان زبان فارسی، ۱۳۸۱
- فرشیدورد، خسرو؛ جمله و تحول آن در زبان فارسی؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵
- _____؛ گفتارهایی درباره زبان فارسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵
- یار محمدی، لطف‌اله؛ واج‌شناسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴.

حق شناس، علی محمد؛ آواشناسی؛ تهران: آگاه، ۱۳۵۶
ثمره، یدالله؛ آواشناسی زبان فارسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴
مدرسی، فاطمه؛ از واج تا جمله؛ تهران: چاپار، ۱۳۸۶
وسایر کتابها و منابع دستوری (در صورت ضرورت، بنا به تشخیص استاد)

عنوان درس: نظریه ها و نقد ادبی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: نظریه ها و نقد ادبی Literary Criticism and Theories
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با نظریه‌ها و رویکردهای ادبی و کاربرد آنها در نقد و تحلیل آثار ادبی فارسی

سرفصلها

۱. تعریف نظریه، نقد، جریان، مکتب، و تفاوت‌های آنها
۲. نظریه و نقد ادبی در گذشته ادبیات فارسی
۳. فرمالیسم و نقد نو، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۴. ساختارگرایی و پسا ساختارگرایی، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۵. نقد روانشناختی و اسطوره شناختی، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۶. نقد هرمنوتیک، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۷. نقد فمینیستی، مدرنیسم، پسا مدرنیسم، و نقد چند نمونه ادبی فارسی
۸. آسیب شناسی نقد ادبی در ایران

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون‌نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

کلیگز، مری؛ در سنامه نظریه ادبی؛ ترجمه جلال سختور، الهه دهنوی سعید سبزیان؛ تهران: اختران، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ نقد ادبی؛ ج ۳، تهران: امیر کبیر، ۱۳۶۳

احمدی، بابک؛ ساختار و تأویل متن، تهران: مرکز، ۱۳۸۹

منابع بیشتر

ایوتادیه، ژان؛ نقد ادبی در سده بیستم؛ ترجمه محمد رحیم احمدی؛ تهران: علمی فرهنگی، ۱۳۷۷

فن شعر، ارسطو، ترجمه عبدالحسین زرین کوب، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲.

شمس قیس رازی؛ المعجم فی معاییر اشعار العجم؛ تهران: سخن، ۱۳۷۴

امامی، نصرالله؛ مبانی و روشهای نقد ادبی؛ ج ۴، تهران: جامی، ۱۳۸۹

هارلند، ریچارد ساختارگرایی، پساساختارگرایی و مطالعات ادبی «دریدا و مفهوم نوشتار» ترجمه فرزانه

سجودی، حوزه هنری ۱۳۸۰

استروس، کلود لویی، اسطوره در معنا. (ترجمه ش. خسروی). تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۶

والاس، مارتین، نظریه های روایت، ترجمه محمد شهبان، نشر هرمس، ۱۳۸۲

بیلسکر، ریچارد. اندیشه‌های یونگ. ترجمه حسین پاینده. ج ۲. تهران: آشیان، ۱۳۸۷

پالمر، ریچارد، علم هرمنوتیک، ترجمه محمد سعید خنایی، نشر هرمس، ۱۳۷۷

عنوان درس: بلاغت کاربردی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز اختیاری	تعداد	عنوان درس: بلاغت کاربردی Functional Rhetorics
	عملی			واحد: ۲	
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد	
	عملی	الزامی		ساعت: ۳۲	
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ☐ دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت شیوه‌های بکارگیری نظریه‌های بلاغی در نقد و تحلیل متون ادبی.

سرفصلها

۹. بازشناسی نظریه‌های بلاغی

۱۰. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بدیعی در نقد و تحلیل متون ادبی

۱۱. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های معانی در نقد و تحلیل متون ادبی

۱۲. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بیانی در نقد و تحلیل متون ادبی

۱۳. بررسی تطبیقی نظریه‌های بلاغی و زیبایی شناسی

۱۴. بلاغت و نقد ادبی

۱۵. بلاغت و سبک شناسی

۱۶. بلاغت و تاریخ ادبیات‌نگاری

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۵. شوقی ضیف، تاریخ و تطور علوم بلاغت، ترجمه محمدرضا ترکی، تهران: سمت، ۱۳۸۳؛
۶. شفیعی کدکنی، محمدرضا، صور خیال در شعر فارسی، آگاه، ۱۳۶۶؛
۷. سوانه، پیر، مبانی زیبایی‌شناسی، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی، تهران: نشر ماهی، ۱۳۹۱؛
۸. محمد عباس، عبدالقاهر جرجانی و دیدگاه‌های نوین نقد ادبی، ترجمه مریم مشرف، تهران: چشمه، ۱۳۸۷
۹. فتوحی، محمود، بلاغت تصویر، تهران: سخن، ۱۳۸۹؛
۱۰. وحیدیان کامیار، تقی، بدیع از دیدگاه زیبایی‌شناسی، انتشارات دوستان، تهران: سمت، ۱۳۸۳

منابع بیشتر

۳. ابوتمام، احمد، البلاغه و التحلیل الادبی، ۱۹۸۸
۴. عبدالله بن عبدالرحمن نقیب؛ مناهج التحلیل البلاغی عند علماء الاعجاز،

عنوان درس: متون نظم و نثر عربی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد	عنوان درس: متون نظم و نثر عربی Arabic Poetry and Prose Texts
	عملی			واحد: ۲	
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد	
	عملی	الزامی		ساعت: ۳۲	
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					
				کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐	

هدف

تقویت توانایی دانشجوی در درک متون عربی و مطالعه و تحقیق در منابع مرتبط با زبان و ادبیات فارسی

سرفصلها

۱. قرآن، نهج البلاغه و متون تفسیری عربی
۲. مثلها و عبارتها و ابیات عربی رایج در متون فارسی
۳. نمونه هایی از متون عرفانی به زبان عربی
۴. نمونه هایی از مشهورترین اشعار شاعران عرب
۵. نمونه هایی از سروده ها و نوشته های عربی شاعران و نویسندگان فارسی زبان
۶. متون تحقیقی معاصر عربی در حوزه زبان و ادبیات

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- قرآن کریم، نهج البلاغه، تفسیر «مجمع البيان في تفسير قرآن» فضل بن الحسن طبرسی
شیخو، لوئیس؛ مجانی الحدیثه؛ بیروت: دارالمشرق
سراج طوسی، ابو نصر؛ اللمع فی التصوف، تهران: اساطیر، ۱۳۸۱
حریرچی، فیروز؛ امثال وحکم؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۲
غنیمی هلال، محمد؛ التقد الادبی الحدیث؛ بیروت: دارالعودة، دارالثقافه، ۱۹۷۳

منابع بیشتر

- قشیری، ابوالقاسم؛ الرساله القشیریه؛ تصحیح و تحقیق عبدالحلم محمود؛ قاهره، ۱۹۸۹ / یا با تعلیقات خلیل المنصور، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۲۰۰۱
ابوطالب مکی، محمدبن علی؛ قوت القلوب؛ دارالکتب العلمیه
شهاب الدین سهروردی، ابو حفص عمر؛ عوارف المعارف؛ المکتبه العلمیه
معلقات سبع؛ ترجمه عبدالمحمد آیتی؛ تهران: سروش، ج ۵، ۱۳۸۲
حریری، قاسم بن علی؛ مقامات حریری؛ ترجمه طواق گلندی گلشاهی، تهران: امیرکبیر، ۲۰۰۸
دامادی، محمد؛ مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی؛ تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۹
سجادی، سید ضیاء الدین؛ دیوان خاقانی؛ تهران: زوار، ۱۳۷۴ (اشعار عربی)
آثاری از توفیق الحکیم، جبران خلیل جبران، طه حسین، احمد شوقی، عبدالوهاب بیاتی، محمود درویش

عنوان درس: اصول و مبانی نگارش و ویرایش

عنوان درس: اصول و مبانی نگارش ویرایش	تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	نوع واحد	جبرانی	نظری	دروس پیشیناز: ساخت دستوری زبان فارسی (یا به طور همزمان)
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			اصلی-	نظری	
			الزامی	عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت مبانی، اهداف و ضرورت‌های رعایت قواعد نگارشی و ویرایشی فارسی

سرفصل‌ها

۱. رابطه زبان و انسان، و جایگاه و اهمیت آن در زندگی
۲. رابطه زبان و واقعیت و معنا
۳. رابطه زبان و ادراک و تفکر
۴. رابطه زبان و اجتماع و فرهنگ
۵. رابطه زبان و هویت و استقلال ملی
۶. رابطه زبان و علم
۷. رابطه زبان و هنر و ادبیات
۸. روابط تأثیر و تأثری زبان و اصول و قواعد فرض گیری زبانها
۹. ضرورتها و معیارهای واژه‌گزینی و واژه‌سازی
۱۰. معیارهای درست و غلط، و فصیح و غیر فصیح در نگارش
۱۱. اهمیت قواعد و فنون نگارش و ویرایش

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. باطنی، محمدرضا، زبان و تفکر؛ ج ۶، تهران: آبانگاه، ۱۳۷۸
۲. ———، چهار گفتار درباره زبان؛ تهران: آگاه، ۱۳۵۵
۳. بول، جرج، زبان؛ ترجمه علی رحیمی؛ تهران: انتشارات جنگل، ۱۳۸۷
۴. مدرسی، یحیی؛ جامعه‌شناسی زبان؛ تهران: موسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۹
۵. نیک‌لاند؛ زبان و تفکر؛ ترجمه مجتبی پردل؛ تهران: ترانه، ۱۳۹۱

منابع بیشتر

۱. صفوی، کوروش؛ آشنایی با زبان‌شناسی در مطالعات ادبیات فارسی؛ تهران: علمی، ۱۳۹۱
۲. ———، معنی‌شناسی کاربردی؛ تهران: همشهری، ۱۳۸۲
۳. ناپولی، دونا، ورنی، شون فلد؛ پرسشهایی در باره زبان؛ ترجمه راحله گندمکار؛ تهران: نشر علمی، ۱۳۹۰
۴. استاینبرگ، دنی؛ درآمدی بر روانشناسی زبان؛ ترجمه ارسلان گل‌فام؛ تهران: سمت، ۱۳۸۱
۵. ترادگیل، پیترا؛ زبان‌شناسی اجتماعی؛ درآمدی بر زبان و جامعه؛ ترجمه محمد طباطبایی؛ تهران: آگاه، ۱۳۷۶
۶. باطنی، محمدرضا؛ زبان و جامعه‌شناسی (مجموعه مقالات)؛ تهران: ارشاد اسلامی، ۱۳۸۱
۷. لاینز، جان؛ درآمدی بر معناشناسی زبان؛ ترجمه کوروش صفوی، تهران: علمی، ۱۳۹۱
۸. همایون پور، هرمز؛ و دیگران؛ فرهنگ، زبان، ترجمه؛ تهران: ارشاد اسلامی، ۱۳۸۲

عنوان درس: قواعد نگارش

دروس پیشیناز: اصول و مبانی ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: قواعد نگارش
	عملی				
	نظری	پایه	تعداد ساعت: ۳۲		
	عملی				
	نظری	اصلی			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت انواع نگارش و اصول قواعد هر نوع با تأکید بر قواعد نگارشی و درست نویسی زبانی

سرفصل‌ها

۱. گفتار و نوشتار (اصول، قواعد، تفاوتها)
۲. دسته بندی قواعد عمومی نگارشی (زبانی، خطی، شکلی)
۳. اصول و قواعد واژگانی (املایی، معنایی، معادل گزینی) با ذکر مثال و تمرین
۴. اصول و قواعد دستوری (صرفی و نحوی) با ذکر مثال و تمرین
۵. دسته بندی انواع نوشته (ادبی، علمی، خبری، و زیر مجموعه های هر یک) با معرفی نمونه ها
۶. انتخاب ساختار، زبان، و سرفصلهای نوشته بر اساس نوع محتوا، هدف، و مخاطب با ذکر نمونه ها
۷. مراحل نگارش متن (چگونگی آغاز، ادامه، پایان، باز خوانی و اصلاح)
۸. اصول و قواعد اختصاصی انواع نوشته های ادبی (شعرگونه‌ها، نامه‌های دوستانه، قطعه‌های ادبی، روایت گونه‌ها) با ذکر نمونه
۹. اصول و قواعد اختصاصی انواع نوشته‌های خبری (نامه‌های اداری گزارشها، متون رسانه‌ای) با ذکر نمونه
۱۰. اصول و قواعد زیبا نویسی (استفاده از تشبیه و تمثیل و زبان فاخر ادبی)

۱۱. تمرین برای نوشتن متنهای ادبی و خبری (قطعه توصیفی، نامه دوستانه، زندگینامه، گزارش خبری، "گزارش عملکرد، سفر یا بازدید..." سرمقاله خبری، نامه اداری، پرورش معنی یک بیت شعر یا مثل)
۱۲. آسیب شناسی انواع نگارشها

روش ارزیابی

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. نجفی، ابوالحسن؛ غلط نویسیم؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۰
۲. ذوالفقاری، حسن؛ کتاب کار انشا و نگارش؛ ۲ ج، تهران: اساطیر، ۱۳۷۵
۳. سمیعی، احمد؛ نگارش و ویرایش؛ تهران: سمت، ۱۳۷۸
۴. غلامحسین زاده، غلامحسین؛ نگارش مقدماتی زبان فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۹۰

منابع بیشتر

- غلامحسین زاده، غلامحسین؛ راهنمای ویرایش؛ تهران: سمت، ۱۳۷۹

عنوان درس: قواعد ویرایش

دروس پیشیناز: قواعد نگارش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: قواعد ویرایش
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت انواع ویرایش و اصول و قواعد هر نوع با تأکید بر قواعد ویرایش فنی و صوری

سرفصل‌ها

۱. ویرایش و حدود آن (تعاریف ، ویژگیهای ویراستار، حدود اختیارات، و بایدها و نبایدها)
۲. ویرایش محتوایی، انواع و قواعد آن (کنترل ساختار، منابع و مستندات، در ترجمه مراجعه به متن زبان اصلی، جدولها و اعداد، شیوه‌های استدلال، محتوای تخصصی)
۳. قواعد ویرایش رسم الخط و نشانه‌گذاری
۴. قواعد ویرایشی ارجاعات، پاورقیها، یادداشتها و کتابنامه‌ها
۵. قواعد ویرایشی و کنترلی صفحه‌های پیشین و پسین متن
۶. اصول و قواعد تهیه انواع فهرستها
۷. قواعد ویرایش فنی (تعیین شماره حروف متن، عنوانهای اصلی و فرعی، عنوان جدولها و نمودارها، شماره عنوانها، فصل‌بندی و پاراگراف‌بندی، صفحه‌آرایی)
۸. آسیب‌شناسی انواع ویرایشها
۹. تمرین عملی انواع ویرایشهای متدرج در سرفصلهای این درس

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. غلامحسین زاده، غلامحسین؛ راهنمای ویرایش؛ تهران: سمت، ۱۳۷۹

۲. ادیب سلطانی، میر شمس‌الدین؛ راهنمای آماده ساختن کتاب؛

منابع بیشتر

پورجوادی، نصرالله؛ درباره ویرایش؛ مرکز نشر دانشگاهی؛ تهران: ۱۳۶۰

محمدی فر، محمد رضا؛ اصول ویرایش و نشر؛ سازمان چاپ و نشر وزارت ارشاد، تهران: ۱۳۸۱

عنوان درس: قواعد ویرایش و نگارش علمی

دروس پیشنهادی: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: قواعد ویرایش و نگارش علمی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت اصول و قواعد نگارش و ویرایش متون علمی و تمرین و ممارست در به کاربردن این قواعد

سرفصل‌ها

۱. اهمیت ویرایش متون علمی
۲. روشهای سازماندهی ساختاری صوری و محتوایی متون علمی
۳. اصول و معیارهای نوشتن پایان‌نامه و رساله دانشجویی
۴. اصول و معیارهای نگارش مقاله علمی
۵. اصول تهیه پیش نویس خلاصه مقاله برای ارائه به صورت سخنرانی
۶. اصول و معیارهای نگارش انواع کتابها (علمی، مرجع، مروری، عمومی، درسی، و...)
۷. ویژگیهای نوشته علمی خوب (سادگی، روشنی، صحت، دقت، استحکام، هماهنگی، هدفداری، بلاغت، صمیمیت، انعطاف، تأثیر و ...)
۸. ویرایش محتوایی متون علمی
۹. ویرایش متون ترجمه‌ای
۱۰. آسیب شناسی نگارشی و ویرایشی انواع متون علمی موجود
۱۱. تمرین عملی ویرایش جامع متون علمی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. موحّد، ضیا؛ البته واضح و مبرهن است که...؛ تهران: نیلوفر، ۱۳۸۷
۲. فتوحی، محمود؛ آیین نگارش مقاله علمی، تهران: سخن، ۱۳۸۵
۳. غلامحسین زاده، غلامحسین؛ راهنمای نگارش علمی؛ تهران: سمت، ۱۳۹۰

منابع بیشتر

- ۱.. ادیب سلطانی، میر شمس‌الدین؛ راهنمای آماده ساختن کتاب؛ سازمان انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، تهران: ۱۳۶۵
۲. اسعدی، مرتضی (گردآورنده)؛ زبان فارسی زبان علم؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی [۱۳۶۵
۳. کافی، علی؛ گرایشهای مختلف در واژه‌گزینی، زبان فارسی زبان علم؛ مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۵
۴. منابع درسهای قواعد نگارش و ویرایش

عنوان درس: کارگاه ویرایش

دروس پیشنیاز: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: کارگاه ویرایش
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی		تعداد ساعت: ۳۲			
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آسیب‌شناسی انواع ویرایش‌های محتوایی و ادبی و فنی و تمرین برای ویرایش انواع متون نگارشی اعم از علمی و ادبی و خبری

سرفصل‌ها

۱. مروری بر مباحث نگارشی و ویرایشی و به خصوص قواعد ویرایشی درسهای قواعد نگارش و ویرایش ۱ و ۲ (از طریق برگزاری آزمون)
۲. مشخص کردن تکلیف برای هر دانشجو برای آسیب‌شناسی هر یک از انواع ویرایش‌های محتوایی و ترجمه‌ای، ادبی و فنی و ارائه منابع در کلاس
۳. مشخص کردن تکلیف برای ویرایش انواع متون نگارشی اعم از متون علمی و ادبی و خبری از جهت محتوای و ادبی و فنی (دست کم از زیرمجموعه‌های هر نوع یک نمونه)
۴. نقد و بررسی آسیب‌های ویراستاری
۵. نقد و بررسی متون ویراسته دانشجویان بر اساس هر نوع نگارش خاص
۶. ویرایش جامع حداقل یک اثر علمی (مقاله، کتاب، پایان‌نامه) توسط هر دانشجو
۷. برگزاری دست کم سه آزمون عملی ویراستاری در طول نیمسال درسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

منابع درسهای قواعد نگارش و قواعد ویرایش

منابع بیشتر

با توجه به نوع مباحث هر جلسه به انتخاب استاد

عنوان درس: ویرایش و چاپ و نشر

دروس پیشنهادی: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد	عنوان درس: ویرایش و چاپ و نشر
	عملی			واحد: ۲	
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی دارد ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با ابزارها، مراحل، امکانات، و آسیب‌های چاپ و نشر، و نقش آنها در نگارش و ویرایش

سرفصل‌ها

۱. اهمیت نقش چاپ و نشر در تولید و توفیق یک اثر با ذکر نمونه
۲. مراحل تولید کتاب پس از ویرایش تا نشر با ذکر نمونه
۳. آشنایی با ابزارها و امکانات رایانه‌ای در نگارش، ویرایش، چاپ و نشر با ارائه نمونه
۴. آشنایی با امور و امکانات گرافیکی در تولید اثر و باید و نبایدهای آن با ارائه نمونه
۵. آشنایی با مراحل آماده سازی اثر برای ارسال به حروفچینی و امکانات و آسیب‌های آن
۶. آشنایی با مراحل حروفچینی و امکانات آن در چگونگی تولید اثر و باید و نبایدهای آن
۷. آشنایی با نمونه خوانی و آسیب‌های آن، و تأثیر آن در باید و نبایدها و چگونگی تولید اثر
۸. آشنایی با مراحل چاپ و امکانات و آسیب‌های هر مرحله
۹. آشنایی با شیوه نشر و توزیع، و امکانات و آسیب‌های آن
۱۰. بازدید از یک چاپخانه پیشرفته و کامل برای آشنایی از نزدیک با صنعت چاپ و نشر و مراحل آن

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. ادیب سلطانی، میر شمس‌الدین؛ راهنمای آماده ساختن کتاب؛ سازمان انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، تهران: ۱۳۶۵
۲. آذرنگ، عبدالحسین؛ آشنایی با چاپ و نشر؛ ج ۵، تهران: سمت، ۱۳۸۴

منابع بیشتر

۱. محمدی فر، محمدرضا؛ شیوه‌نامه ویرایش و نشر؛ کالبر شناسی کتاب؛ ارشاد اسلامی، ۱۳۸۱

عنوان درس: کارگاه نگارش

دروس پیشنهادی: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: کارگاه نگارش
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی				
	نظری	الزامی			
	عملی				
نظری	اختیاری				
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

تمرین برای شناخت سریع انواع ناهمواریهای انواع متون نگارشی و تبخیر یافتن در درست نوشتن انواع متون نگارشی

سرفصل‌ها

۱. مروری بر مباحث نگارشی درسهای قواعد نگارش و ویرایش (۲ و ۳) از طریق برگزاری آزمون
۲. مشخص کردن تکلیف برای هر دانشجو برای آسیب‌شناسی انواع متون نگارشی و ارائه نتایج در کلاس
۳. تعیین موضوع برای هر دانشجو برای نوشتن یک متن کوتاه در هر یک از انواع نگارشی
۴. تمرین برای چگونگی پرورش دادن و ساختار بندی انواع مطالب و مفاهیم برای نوشتن
۵. تمرین شیوه‌های واژه‌گزینی و ترکیب‌سازی و جمله‌بندی در انواع نگارش
۶. تمرین برای نشان دادن سیر مراحل نگارش و اصلاحات متعدد آن تا تهیه متن ویراسته‌روشن و روان
۷. نقد و بررسی شناسانه نمونه‌های نگارشی انواع متون علمی
۸. نقد و بررسی آسیب شناسانه نمونه‌های نگارشی انواع متون ادبی
۹. نقد و بررسی آسیب شناسانه نمونه‌های نگارشی سایر انواع متون
۱۰. تمرین در کلاس برای نگارش یک صفحه‌ای در همه انواع موضوعات نگارشی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

منابع درسهای قواعد نگارش و قواعد ویرایش

منابع بیشتر

با توجه به نوع مباحث هر جلسه به انتخاب استاد

عنوان درس: ویرایش و چاپ و نشر

دروس پیشنهادی: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: ویرایش و چاپ و نشر
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی دارد سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با ابزارها، مراحل، امکانات، و آسیب‌های چاپ و نشر، و نقش آنها در نگارش و ویرایش

سرفصل‌ها

۱. اهمیت نقش چاپ و نشر در تولید و توفیق یک اثر با ذکر نمونه
۲. مراحل تولید کتاب پس از ویرایش تا نشر با ذکر نمونه
۳. آشنایی با ابزارها و امکانات رایانه‌ای در نگارش، ویرایش، چاپ و نشر با ارائه نمونه
۴. آشنایی با امور و امکانات گرافیکی در تولید اثر و باید و نبایدهای آن با ارائه نمونه
۵. آشنایی با مراحل آماده سازی اثر برای ارسال به حروفچینی و امکانات و آسیب‌های آن
۶. آشنایی با مراحل حروفچینی و امکانات آن در چگونگی تولید اثر و باید و نبایدهای آن
۷. آشنایی با نمونه‌خوانی و آسیب‌های آن، و تأثیر آن در باید و نبایدها و چگونگی تولید اثر
۸. آشنایی با مراحل چاپ و امکانات و آسیب‌های هر مرحله
۹. آشنایی با شیوه نشر و توزیع، و امکانات و آسیب‌های آن
۱۰. بازدید از یک چاپخانه پیشرفته و کامل برای آشنایی از نزدیک با صنعت چاپ و نشر و مراحل آن

ارزش‌یابی مستم	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۳. ادیب سلطانی، میر شمس‌الدین؛ راهنمای آماده ساختن کتاب؛ سازمان انتشارات آموزش انقلاب اسلامی، تهران: ۱۳۶۵
۴. آذرنگ، عبدالحسین؛ آشنایی با چاپ و نشر؛ ج ۵، تهران: سمت، ۱۳۸۴

منابع بیشتر

۱. محمدی‌فر، محمدرضا؛ شیوه‌نامه ویرایش و نشر: کالبر شناسی کتاب؛ ارشاد اسلامی،

عنوان درس: کارگاه ویرایش ترجمه

عنوان درس: کارگاه ویرایش ترجمه	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	نظری	جبرانی
			عملی	
			نظری	پایه
			عملی	
			نظری	اصلی -
			عملی	الزامی
			نظری	اختیاری
دروس پیشنیاز: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	تعداد ساعت: ۳۲			
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐				

هدف

شناخت روشهای ویرایش متون ترجمه‌ای و تمرین در این زمینه

سرفصل‌ها

۱. مروری بر مباحث ویرایشی درس قواعد نگارش و ویرایش (۱ و ۲ و ۳ به خصوص در حوزه واژگانی و صرفی و نحوی) (با برگزاری آزمون)
۲. مشخص کردن تکلیف برای دانشجویان به منظور آسیب‌شناسی متون ترجمه‌ای و ارائه نتایج در کلاس
۳. مشخص کردن تکلیف برای دانشجویان به منظور ویرایش متن‌های ترجمه‌ای
۴. اصول و معیارهای قرض‌گیری زبانی با ذکر نمونه
۵. اصول و معیارهای معادل‌گزینی و واژه‌سازی با ذکر نمونه
۶. آشنایی با انواع گرنه برداریهای و ازگانی، معنایی، صرفی، نحوی، و روش ویرایش آنها با ذکر نمونه و تمرین در کلاس
۷. شناخت انواع منابع مرجع مانند فرهنگها و دانشنامه‌های یک‌زبانه و چندزبانه، برای ویرایش متون ترجمه‌ای، به همراه تمرین در کلاس
۸. بررسی غلط‌های رایج در متون ترجمه‌ای
۹. نقد و بررسی کارهای ویرایشی دانشجویان
۱۰. تمرین در ویرایش جامع متون ویرایشی در کلاس

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

منابع درسهای قواعد نگارش و قواعد ویرایش

منابع بیشتر

با توجه به نوع مباحث و زبان خارجی دانشجویان به انتخاب استاد

عنوان درس: نگارش و ویرایش متن درسی

دروس پیشنهادی: قواعد نگارش و قواعد ویرایش	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس: نگارش و ویرایش متن درسی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی دارد ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با اصول و معیارهای تألیف کتاب درسی برای تسلط به شیوه‌های کنترل این گونه آثار و تمرین در ویرایش کتابهای درسی

سرفصل‌ها

۱. معرفی انتقادی مهمترین منابع و مراجع علمی درباره تألیف کتاب درسی
۲. عوامل و معیارهای برون متنی موثر در تألیف کتاب
۳. اصول و معیارهای ساختاری کتاب درسی
۴. اصول و معیارهای محتوایی (علمی و فرهنگی) کتاب درسی
۵. اصول و معیارهای زبانی کتاب درسی
۶. اصول و معیارهای صوری و فنی کتاب درسی
۷. آسیب‌شناسی ویرایشی کتابهای درسی موجود در مقاطع مختلف تحصیلی
۸. تفاوت‌های کتاب درسی با کتابهای کمک درسی و سایر منابع علمی پایه و مرجع
۹. ویرایش جامع یک کتاب درسی توسط دانشجوی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. آرمند، محمد؛ و حسن ملکی: مقدمه‌ای بر شیوه طراحی و تألیف کتاب درسی؛ تهران: سمت،

۱۳۹۱

منابع بیشتر

منابع درسهای قواعد نگارش و قواعد ویرایش

با توجه به مباحث درس به انتخاب استاد

پایان نامه

لازم است دانشجویان متناسب با این سرفصل‌ها با هماهنگی گروه موضوع پایان نامه خود را انتخاب کنند.

